

SPROVODI

Sprovodom Crkva moli za pokojnike i na njih zaziva Božje milosrđe i oprostjenje te u svjetlu vjere u uskrsnuće odaje kršćansku počast njihovim tijelima. Za preminule prikazuje euharistijsku žrtvu kojom slavimo Kristovu pobjedu nad grijehom i smrću, njegov prijelaz kroz smrt u puninu života u kući Očevoj. Sprovodnim obredima Crkva istodobno živima pruža svoju ljudsku blizinu i solidarnost, snaži ih u nadi i vjeri u uskrsnuće krštenih s Kristom te s njima, u vjeri u uzajamno zajedništvo svih Kristovih udova, uzdiže molitve za pokojnike.

Iskustvo gubitka bliske osobe sve ljude čini otvorenijima za pitanje smisla života, za trajne i neprolazne vrijednosti te za religiozna pitanja općenito. U suvremenim okolnostima sve veće dekristijanizacije i udaljavanja od crkvene prakse, smrt nekoga od članova obitelji sve češće postaje i pogodnom pastoralnom prigodom za izravan susret župnika i s onim župljanima s kojima inače nema redovita pastoralnog kontakta te za početak snažnije povezanosti s takvom obitelji, kao iza nastojanje da se kroz pastoral žalujućih istu uključi u život župne zajednice.

Susret s rodbinom pokojnika.

Rodbinu pokojnika koja dolazi u župu prijaviti sprovod treba primiti s ljudskom i kršćanskom ljubavlju te okolnost smrti njima bliske osobe radije korisno iskoristiti za ljudski razgovor i kršćanski poticaj, negoli za kritike na račun pokojnika i obitelji. To je prigoda da se župnik još tješnje poveže sa svojim župljanima, odnosno da obnovi kontakt s obitelji koja je bila udaljena od života župne zajednice.

Sprovodni obred

Poželjno je da župnik osobno predvodi sprovodne obrede, približavajući se tako obiteljima i koristeći prigodu za evangelizaciju.

Uskraćivanje crkvenog sprovoda

Potrebno je voditi računa o tome da vjernici imaju pravo na crkveni sprovod i da se on može uskratiti samo u iznimnim slučajevima koji su predviđeni općim pravom. U spornim slučajevima u kojima župnik smatra da treba odbiti vođenje sprovoda, neka se prije odbijanja sprovoda posavjetuje s dekanom. Ako i dalje ostaje dvojba, treba se posavjetovati s biskupom. Prije

odluke o odbijanju sprovoda za osobu krštenu u Katoličkoj Crkvi, župnik ili dekan neka o razlozima obavijeste i Biskupski ordinarijat te odluku o odbijanju sprovoda obitelji pokojnika priopće tek nakon što je i biskup (ili generalni vikar) iznio svoj sud. Prethodna komunikacija omogućuje da dekan i biskup imaju prave informacije koje im omogućuju da argumentima podupru župnika te vjernici i javnost ne dobiju dojam o donošenju proizvoljnih odluka, lišenih bilo kakvih objektivnih kriterija. Župnik neka u neugodnost ne dovodi ni dekana ni biskupa time da ih obitelj pokojnika prije obavijesti o odbijanju sprovoda negoli župnik.

Homilija na sprovodu

Sprovodi pružaju mogućnost kršćanskog navještaja pokojnikovoj obitelji i u pravilu široku krugu ljudi, i to u okolnosti koja ih čini otvorenima te spremnima slušati evanđeoski navještaj. Neka se na svakom sprovodu, stoga, održi prikladna homilija: tumačenje Božje riječi i navještaj kršćanske nade u uskrsnuće.

Misa zadušnica

Preporučuje se zadržavanje ili uvođenje sprovodnih misa odmah nakon sprovoda. Misu zadušnicu treba slaviti u župnoj ili filijalnoj crkvi, grobljanskoj kapeli, ali nikako ne u mrtvačnici. Tamo gdje nije moguća sprovodna misa, zadušnica se može slaviti i u drugo vrijeme. Prezbyter je dužan poštivati odredbe Crkve, tražeći unaprijed barem generalno dopuštenje od biskupa za biniranje radi sprovodnih misa. Dopusštenje se izdaje prezbiteru osobno i vezano je uz službu u određenoj župnoj zajednici i ne vrijedi za njegova nasljednika u službi. Budući da je potrebno namijeniti toliko pojedinačnih misa koliko ima pojedinačnih nakana, prezbiteru nije dopušteno da po potrebi kumulira misne nakane za pokojnike u bilo kojoj misi, osim u misama koje su kao kumulirane unaprijed najavljene svim vjernicima, o čemu je upoznat i Biskupski ordinarijat.

MCrkveni sprovod za nekatolike

Ukoliko netko zatraži crkveni sprovod za osobu koja je krštena u nekoj nekatoličkoj Crkvi ili crkvenoj zajednici, župnik treba zatražiti biskupov savjet. Sprovod može obaviti samo ukoliko dobije biskupov pristanak. Biskup može udovoljiti želji rodbine da sprovod osobe krštene u nekatoličkoj Crkvi ili crkvenoj zajednici obavi katolički svećenik samo ukoliko rodbina:

- a. prethodno pribavi pismenu izjavu nekatoličkog službenika u kojoj on izjavljuje da ne može ili da ne želi doći na sprovod
- b. pismeno izjavi da ne postoji protivna volja pokojnika
- c. pismeno zatraži da sprovod obavi katolički svećenik. Ukoliko je rodbina pokušala doći do nekatoličkog službenika, ali nije uspjela, odnosno ukoliko je on odbio dati bilo kakvu pismenu izjavu, neka rodbina o tome sastavi pismeno izvješće.

Dobrotvornost vezana uz sprovode

Potrebno je odgajati vjernike da umjesto pretjeranih i nepotrebnih troškova vezanih uz sprovod i ukrašavanje odra i groba novčana sredstva preusmjere za misne stipendije ili neku karitativnu svrhu. Biskupijski, odnosno župni Caritas pozvan je osmisliti i pomoći preusmjerenje takvih novčanih sredstava u neku konkretnu karitativnu svrhu te s takvim mogućnostima upoznavati javnost.

Pastoral žalujućih

Neka se pastoral žalujućih njeguje kao posebno važna prigoda za ljudski susret i za evangelizaciju, pogotovo u osobito teškim slučajevima (smrt mlade osobe, smrt hranitelja obitelji, tragična i nagla smrt). Osim ljudskog primanja prigodom najave i priprave sprovoda, hvale je vrijedan posjet te kontakt s obitelji i nakon sprovoda. U suvremenim okolnostima sve veće dekristijanizacije i udaljavanja od crkvene prakse, pastoral žalujućih sve češće postaje pogodnom pastoralnom prigodom za početak snažnije povezanosti s obiteljima koje su bile udaljene od svoje župne zajednice i za nastojanje da se kroz pastoral žalujućih ista uključi u liturgijski i pastoralni život župe.